

فصلنامه
تحلیلی
پژوهشی
کتاب مهر

اشتراک دانش در عصر وب ۲

پری حسین زاده
دانشجوی کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال
Prbhoseinzadeh@gmail.com

معصومه عبداللهی
دانشجوی کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال
Masumehabdolahi@yahoo.com

چکیده

هدف این مقاله بررسی و سنجش عملکرد وب ۲ بر اشتراک دانش است و اینکه وب ۲ چه تأثیری بر ساختار اشتراک دانش سازمان‌ها دارد. این مقاله از نوع مورد کاوی است و با روش کتابخانه‌ای انجام شده است. اشتراک دانش به کاهش هزینه‌های تولید، اتمام سریع‌تر پروژه‌های مرتبط با توسعه محصول جدید، عملکرد بهتر گروه‌ها و ایجاد قابلیت‌های نوآورانه در عملکرد سازمان‌ها منجر می‌شود. وب ۲ مجموعه‌ای از رویکردهای جدید، توسعه‌ای و انعطاف‌پذیر برای سیستم‌های تولید محتوا در فضای اینترنت است که می‌تواند به کاهش هزینه‌های تولید و پردازش اطلاعات، افزایش آگاهی عمومی و افزایش کارایی سیستم‌ها منجر شود. ویژگی‌های ابزارهای وب ۲ موجب **تغییراتی** در شیوه‌های تسهیم دانش شده است. این تغییرات را می‌توان در هفت حوزه دسته‌بندی کرد: **تغییر** در دامنه تسهیم دانش، تحول در نقش مدیریت دانش، اصلاح در ساختار دانش، اصلاح در اعتبار و صحت دانش، تحول در ماهیت تسهیم دانش، تغییر در نقش و **درک** ابزارهای تسهیم دانش، و اصلاح در ناپایداری^۱ پروژه‌های دانشی. با ظهور فناوری‌های وب ۲، کاربردهای نوینی از به اشتراک گذاری اطلاعات و تسهیم دانش به وجود آمده و موجب شده مردم عادت‌های رفتاری جدیدی را در کارها و فعالیت‌های روزمره پیدا کنند. این افراد روزانه فناوری وب ۲ را به طور عمومی یا در فضای خصوصی خود به کار می‌گیرند و اشتیاق دارند بتوانند در هر زمان و مکان به سادگی و به سرعت به اطلاعات و دانش مورد نظرشان بدون ترس از پیچیدگی‌ها و سلسله‌مراتب سازمانی دست پیدا کنند.

پی‌نوشت‌ها

اشتراک دانش، ابزارهای وب ۲، تسهیم دانش، نرم‌افزار اجتماعی، وب ۲.

مقدمه

وب ۲ از نگاهی دیگر

فناوری وب ۲، نویدبخش تحول در عرصه‌های مختلف اطلاعاتی است که یکی از مهم‌ترین آن‌ها، دسترسی به اطلاعات است. وب ۲ می‌تواند با استفاده از واسط برنامه کاربردی^۳ اطلاعاتی را که در گذشته به دلیل محدودیت‌های سیاسی یا روان‌شناختی امکان دسترسی بدان‌ها فراهم نبود، دسترس پذیر کند (جمالی مهموثی، ۱۳۸۸). خمیرمایه وب ۲ مشارکت با دیگران برای اجرای اموری است که به تنهایی امکان پذیر نیست (تاج‌الدینی و سادات موسوی، ۱۳۸۷). تفاوت اصلی وب ۱ با وب ۲، کاربرمحور بودن وب ۲ است (شامی زنجانی و قاسم‌تبار، ۱۳۹۲). وب ۲، نرم‌افزاری اجتماعی^۴ یا شبکه اجتماعی^۵ (ویرکوس^۶ و بامیگیولا^۷، ۲۰۱۱، ۴۷۹). نیز خوانده می‌شود. برخی از صاحب‌نظران، مانند الیسون^۸ و بوید^۹، نرم‌افزارهای اجتماعی را سرفصلی از ابزارهای وب ۲ می‌دانند. نرم‌افزار اجتماعی جنبه تعاملی وب ۲ است. نرم‌افزار اجتماعی همچنین به نرم‌افزاری اطلاق می‌شود که از طریق اینترنت، افراد و گروه‌ها را در ایجاد ارتباطات و تعاملات توانمند می‌کند (بوید و دیویس^{۱۰}، ۲۰۰۷). براساس مطالعات بوگزالا^{۱۱} (۲۰۱۲)، جکسون^{۱۲} (۲۰۱۰)، نجف‌لو (۱۳۹۰)، و شامی زنجانی و نجف‌لو (۱۳۹۱) نرم‌افزارهای اجتماعی مهم در حوزه مدیریت و تسهیم دانش را می‌توان به این صورت تقسیم‌بندی کرد: ویکی^{۱۳}، بلاگ^{۱۴}، شبکه‌های اجتماعی، پادکست^{۱۵}، آر. اس. اس^{۱۶}، مش‌آپ^{۱۷}، و تگ^{۱۸} (شامی زنجانی و قاسم‌تبار، ۱۳۹۲). شرما^{۱۹} (۲۰۰۸) برخی از برجسته‌ترین ویژگی‌های وب ۲ را طراحی کاربرمحور، جمع‌سپاری^{۲۰}، همکاری، تمرکززدایی از قدرت، و تجربه متون قوی برمی‌شمارد. مطابق تعریفی که جامعه اینترنت (۲۰۱۲) ارائه کرده است، اینترنت در واقع قابلیت جهانی برای خبرگزاری (اشاعه اخبار)، مکانیسمی برای اشاعه دانش، و ابزاری برای همکاری و ارتباط متقابل میان افراد و رایانه‌هایشان بدون

توجه به مکان جغرافیایی آن‌هاست (کولاکی و ماهونی، ۲۰۱۴). وب ۲، ادراک روزآمد و ارتقایافته‌ای از اینترنت است که به تغییر سیستم کنترل و نظارت اینترنت از شکل متمرکز اولیه آن، به وضعیت توزیع شده منجر می‌شود (ژانگ، ۲۰۰۸: ۲۱۰). رسانه‌های اجتماعی^{۲۱} منبع خوش‌بینی فکری و واقعیتی از زندگی‌اند و به طور فزاینده‌ای در حال تبدیل به واقعیتی آموزشی هستند. (دانسیو و گراسک، ۲۰۱۱)

اشتراک دانش

اشتراک دانش^{۲۲} عنصر کلیدی برنامه‌های مدیریت دانش^{۲۳} کارآمد و مؤثر است (ریج، ۲۰۰۵). اشتراک هدف‌مند دانش در سازمان‌ها به یادگیری سریع‌تر فردی و سازمانی منجر می‌شود و خلاقیت را توسعه می‌دهد و در نهایت به بهبود عملکرد فرد و سازمان می‌انجامد. بر این اساس است که سازمان‌ها اشتراک دانش را تقویت و کارکنان خود را به این امر تشویق می‌کنند (کینگ، ۲۰۰۱). با رشد اقتصاد دانش‌بنیان، دانش به منبعی مهم تبدیل می‌شود. به علت اهمیت منابع دانش، بسیاری از سازمان‌ها روی زمان خاص و انرژی برای مدیریت دانش با هدف به حداکثر رساندن ارزش بالقوه دانش سرمایه‌گذاری کرده‌اند. اشتراک دانش ابزاری است برای اینکه یک فرد، تیم، یا سازمان دانش را با (دانش آشکار^{۲۴} و دانش ضمنی^{۲۵}) سایر اعضای سازمان از طرق مختلف به اشتراک بگذارد (کون و زیواوچنگ، ۲۰۱۲). سیلیویو و چو^{۲۶} (۲۰۱۰) اشتراک دانش را رفتاری می‌دانند که از یک فرد، به صورت ارادی، برای دستیابی دیگران به دانش و تجربیاتش سر می‌زند (سیلیویو و چو، ۲۰۱۰: ۸۲۴).

هنجار ذهنی به اشتراک‌گذاری دانش

۱. احساس عضویت، در جایی که افراد با عضویت در یک گروه حس تعلق و هویت دارند؛
۲. احساس اثرگذاری، در جایی که افراد تأثیرگذاری یا تحت تأثیر قرار گرفتن از یک اجتماع

را حس می‌کنند؛

۳. یک پارچگی و برطرف کردن نیازها، در جایی که افراد حس پشتیبان داشتن یا حمایت شدن از سوی سایر افراد را در یک اجتماع دارند؛ در حالی که آن‌ها نیز از دیگران حمایت می‌کنند؛ ۴. اشتراک ارتباط عاطفی؛ در جایی که افراد روابط، تاریخچه مشترک، و روح اجتماعی را حس می‌کنند. (لین و هوانگ، ۲۰۱۳)

ایجاد نگرش برای اشتراک دانش

چون افراد، به طور معمول، کاری را انجام می‌دهند که به آن گرایش دارند، انتظار می‌رود زمانی به اشتراک دانش علاقه‌مند باشند که گرایش مثبتی به آن پیدا کنند. (آزن و فیشباین^{۲۷}، ۱۹۸۰ در گاو^{۲۸}، ۲۰۰۴).

* هرچه فرد اشتراک‌گذارنده امتیازات بیشتری دریافت کند، نگرش مطلوب‌تری به اشتراک دانش خواهد داشت.

* هرچه فرد اشتراک‌گذارنده حس اثرگذاری بیشتری داشته باشد، نگرش مطلوب‌تری به اشتراک دانش خواهد داشت.

* هرچه فرد اشتراک‌گذارنده حس نوع دوستی بیشتری داشته باشد، نگرش مطلوب‌تری به اشتراک دانش خواهد داشت. (لین و هوانگ، ۲۰۱۳)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

عوامل مؤثر بر اشتراک دانش ۱. عامل انسانی^{۲۹}

عامل روانی انسان: افرادی که مالک دانش‌اند، این امتیاز را دارند که در این رقابت شرکت کنند، زیرا دانش منبع و ثروتی شخصی است. اگر شما دانشتان را با دیگران به اشتراک بگذارید،

امتیازات شما ممکن است از دست برود و هر کسی این درک را از مالکیت شخصی دارد که به راحتی به انحصاری بودن دانش منجر شود. بنابراین، مالکان دانش با اشتراک دانششان مخالفت می کنند.

۲. ویژگی های دانش

دانش ممکن است به دو دسته دانش آشکار و دانش ضمنی تقسیم شود. دانش آشکار می تواند از طریق زبان، کتاب ها، لغات، و پایگاه اطلاعاتی رمزگذاری شود. افراد می توانند آن ها را از طریق کتاب ها، مجلات، پروانه های ثبت اختراع، مواد سمعی و بصری، نرم افزار، و... کسب کنند. دانش ضمنی از سوی فرد کسب می شود و برای او یادگیری این نوع دانش آسان است. دانشمند مشهور ژاپنی، پولانی^{۲۰}، معتقد است که دانش ضمنی دانشی بسیار شخصی است و معنای خاص خود را دارد. بنابراین، نه تنها استاندارد کردن آن دشوار است، بلکه به دست آوردن آن نیز همین طور سخت خواهد بود. با توجه به این نوع ویژگی دانش ضمنی، باز نمودن و گردآوری آن سخت است. اگر هیچ دانشی برای اشتراک نباشد، فعالیت اشتراک گذاشته شده، مکالمه ای تهی خواهد بود.

۳. عوامل فضایی و زمانی

زمان یکی از عواملی است که مانع اشتراک دانش می شود. در زندگی روزمره، هر فرد با امور مختلف پیچیده ای درگیر می شود. بنابراین، در نهایت دچار کمبود زمان و انرژی برای گردآوری، بحث، و تبادل نظر با دیگران خواهد شد. به علاوه، فضا نیز عاملی مهم است که بر اشتراک دانش اثر می گذارد. هر شخص فضای خاص خودش را دارد؛ مانند فضای دفتر کار، فضای خانه، که این فضاها باعث جدایی افراد می شود. از این لحاظ، فرد مشارکت کننده در فعالیت های اشتراک دانش دچار کمبود

فضای اشتراک خواهد شد. برای هدایت اشتراک دانش، به ارتباط و گفت‌وگوی میان افراد نیازمندیم، اما به دلیل عامل فضایی-زمانی که مطرح شد، برای شرکت کنندگان حضور رودررو یا چهره‌به‌چهره با هدف هدایت فعالیت‌های اشتراک دانش دشوار است. (کون و زیاوچنگ، ۲۰۱۲)

مزایای وب ۲ در اشتراک دانش

اصولاً صاحب‌نظران امور اطلاعات و ارتباطات، وب ۲ را رویکردی نو می‌دانند نه یک فناوری جدید (تاج‌الدینی و سادات‌موسوی، ۱۳۸۷). با توجه به جهانی شدن و نیاز به ارتباط سریع‌تر و مؤثرتر، بسیاری از فعالیت‌ها با در اختیار گرفتن فناوری‌های مبتنی بر وب به توسعه ابزارهای ارتباطی پرداختند. بنابراین، اشتراک اطلاعات فعالیت‌های حیاتی و ضروری برای تولید دانش و اشتراک آن محسوب می‌شود. (پناهی، واتسون و پارتیچ، ۲۰۱۳، ۳۱)

قطعاً نسل جوان امروز بیش از اجداد خود از فناوری استفاده می‌کند. تلاش دانشجویان در خلق دانش و اشتراک آن به دستیابی الگوی نوین در حال تغییر کنونی برای پژوهش و برنامه‌های پژوهشی خودشان بستگی دارد. می‌توان گفت فواید استفاده از وب اجتماعی باعث: افزایش انگیزه دانشجویان، افزایش یادگیری دانشجو، دستیابی به اهداف آموزش و پرورش، تغییر ماهیت مرزهای یادگیری، فراهم کردن ویژگی‌های جدید، آسان‌سازی دسترسی سریع، ایجاد فضاهای مجازی جدید بدون محدودیت زمان، پشتیبانی از فعالیت‌های آموزشی وسیع‌تر، اجرای مهارت‌های چندگانه، کار گروهی و مشارکت، و... می‌شود. (فرانکلین^{۳۲} و هارملن^{۳۳}، ۲۰۰۷؛ سایبر - یوسی ال^{۳۴}، ۲۰۰۸، تپ اسکات^{۳۵} و ویلیامز^{۳۶}، ۲۰۱۰).

امروزه، افراد به گروه‌ها می‌پیوندند و با دیگران از طریق ابزارهای شبکه‌های اجتماعی ارتباط برقرار می‌کنند و اخبار را از اینترنت دنبال می‌کنند. اشتراک دانش فقط از طریق کانال‌های مختلف

ارتباطی و در اشکال شفاهی و مکتوب نیست. هیچ مانعی برای جریان اطلاعات وجود ندارد. همچنین فناوری نوین بسیار سریع است و اینترنت این امکان را فراهم می‌کند که افراد فایل‌های با حجم بالا را آپلود^{۳۷} کنند و در عرض چند ثانیه با رایانه‌های شخصی و تلفن‌های همراه به اشتراک بگذارند. بیشتر دانشجویان تحصیلات تکمیلی با وب ۲ آشنا هستند و معمولاً از آن‌ها در زندگی‌شان استفاده می‌کنند. میزان رو به افزایش علاقه‌مندی به استفاده از این ابزارها به دانشگاه‌ها در سازگار کردن آن، به‌منزلهٔ وسایل و ابزارهای ارتباطی مکمل و مشارکتی، کمک می‌کند. وب ۲، خلق و تولید دانش و مراحل اشتراک را به صورت خاص تغییر نمی‌دهد. بلکه محتوای انواع مختلف ساختارهای اشتراک تغییر می‌کند و جریان اطلاعات افزایش می‌یابد. بنابراین، این پیشرفت‌ها فعالیت‌های آموزش و یادگیری را افزایش می‌دهند. (کولاکی و ماهونی، ۲۰۱۴)

دانیسو و گراسک (۲۰۱۱) و جوه اجتماعی فناوری‌های وب ۲ را از دید معلمان بررسی کردند. نتایج این پژوهش شامل سایت‌های گوگل، وبلاگ نویسی، (وردپرس^{۳۸}، بلاگر، اجوبلاگ^{۳۹})، میکرو بلاگ نوشتن^{۴۰} (توییتر^{۴۱}، ادمودو^{۴۲}، توجو کیت^{۴۳})، شبکه‌های اجتماعی (نینگ^{۴۴} و فیس‌بوک^{۴۵})، ویکی‌ها (ویکی اسپیسز^{۴۶})، کتاب‌ها (کتاب‌های گوگل^{۴۷}، آمازون کیندل^{۴۸}، اندروید، و تبلت‌های آی‌پاد^{۴۹})، جهات دانشگاهی (مندلی^{۵۰}، کونوتی^{۵۱}، زوترو^{۵۲})، اطلاعات رسانه (تد کنفرانس‌ها^{۵۳}، تلویزیون، رادیو، میکرو بلاگ‌ها، و سایر شبکه‌های اجتماعی) می‌شود که به تازگی به‌منزلهٔ پلت‌فرم اشتراک مورد استفاده قرار گرفته‌اند. (کولاکی و ماهونی، ۲۰۱۴)

پیشرفت‌های فناورانه بخش ابتدایی از اجزای وب اجتماعی‌اند. در حالی که فناوری توانمندسازی با قابلیت دسترسی بی‌سیم، پهنای باند اینترنت وسیع‌تر، نرم‌افزار، سرعت پردازش، قابلیت ذخیره، منابع آنلاین تا سیستم‌های یادگیری الکترونیکی، سرویس‌های شبکه‌های اجتماعی ایجاد شده‌ای است که برای مؤسسات آموزش عالی فرصت‌های بیشتری را فراهم کرده است (کولاکی و ماهونی، ۲۰۱۴).

اطلاعات و ابزارهای فناورانه به طور مستقیم بر آموزش و پرورش و آنچه به افراد کنترل بیشتری را برای تولید اطلاعات و اشتراک آن می‌دهد اثر می‌گذارد (سیمن و ماته لوس^{۴۴}، ۲۰۱۰). نقطه کلیدی فناوری‌های اجتماعی وب، فراهم کردن شرایط آموزش و یادگیری است و کلاس‌های مجازی‌ای را فراهم می‌کند که شامل بلاگ‌ها، شبکه‌های اجتماعی، فایل ویدئو، فایل صوتی، ویکی‌ها، پادکست‌ها، و ارائه‌هایی با امکان اشتراک با سایر دانشجویان در سراسر جهان خواهد بود. آموزش و یادگیری سنتی در دانشگاه‌ها بر پایه منابع و مواد آموزشی از پیش آماده‌ای است که بازماندگی‌های مشخص و تعیین شده، ارزیابی‌ها و معیارهایی که از سوی معلمان مشخص شده ارائه می‌شود (مک لوگین و لی^{۴۵}، ۲۰۰۸). تأثیر وب ۲ بر دسترسی به اطلاعات ابعاد گسترده‌تری دارد. حتی در حوزه‌های تخصصی و حساس، نظیر اطلاعات پزشکی، استفاده از وب ۲ دسترسی به اطلاعات را متحول کرده است (گیوستینی^{۴۶}، ۲۰۰۶). نمونه‌هایی از فناوری‌های اجتماعی وب شامل بلاگ‌ها، ویکی‌ها، سایت‌های شبکه‌های اجتماعی، میکروبلاگ‌ها^{۴۷}، نشانه‌گذاری اجتماعی^{۴۸}، و... هستند. ترکیبی از آن ویژگی‌ها به همراه ابزارهای مرتبط، باعث شده وب اجتماعی کانالی مناسب برای فعالیت‌های اشتراک دانش شود. در واقع، سهولت استفاده، غیر رسمی بودن، باز بودن، چندرسانه‌ای‌گرایی^{۴۹}، و ویژگی‌های اجتماعی، محیطی ایجاد کرده که در آن روابط متقابل اجتماعی و اشتراک دانش ضمنی تسهیل شده است. (اییدی^{۵۰} و همکاران، ۲۰۰۹، اشتاینینگر^{۵۱} و همکاران، ۲۰۱۰؛ هسیا^{۵۲} و همکاران، ۲۰۰۶، دیو و کوسکلا^{۵۳}، ۲۰۰۹ ژانگ^{۵۴} و همکاران، ۲۰۱۰؛ گوردیوا^{۵۵}، ۲۰۱۰)

به نظر می‌رسد که وب اجتماعی اشتراک دانش ضمنی را به شیوه‌های بسیاری پشتیبانی می‌کند:

- * با راه‌اندازی ارتباطات غیر رسمی و ویژگی اجتماعی بودن در میان متخصصان؛
- * با دادن فرصت مهار و کنترل هوش جمعی افراد، فراهم کردن فضای مشارکتی و توفان ذهنی برای تولید دانش نوین؛

* با آشکار کردن دانش افراد؛

* با کاهش زمان و تلاش مورد نیاز برای اشتراک دانش. (گوردیوا، ۲۰۱۰)

ابزارهای وب از لحاظ شکل باهم متفاوت اند و قابلیت‌های مختلفی برای سهولت بخشی به اشتراک دانش ضمنی دارند. ابزارهایی که بلاگ‌ها، ویکی‌ها، پادکست‌ها/ وودکست‌ها^{۶۶}، سایت‌های شبکه‌های اجتماعی، نشانه‌گذاری اجتماعی، ابزارهای اشتراک چندرسانه‌ای، آر. اس. اس و... را شامل می‌شود. فناوری اطلاعات به صورت دائم در حال تغییر است و فرصت‌های جدیدی را برای اشتراک دانش به ارمغان می‌آورد (پناهی، واتسون و پارتیچ، ۲۰۱۳).

در حوزه تسهیم دانش نیز تحقیقات نشان داده‌اند که ابزارهای وب ۲، برای مثال، استفاده از ویکی‌ها، وبلاگ، و... برای تسهیم دانش آشکار بسیار مفیدند. علاوه بر این، وب ۲ برای تسهیم دانش ضمنی نیز مفید است؛ مانند به کارگیری وب ۲ در گروه‌های کاری، جوامع کاری^{۶۷}، و همیاری‌های کاری چهره‌به‌چهره. (بوگین^{۶۸}، ۲۰۰۹)

می‌توان اذعان کرد که ویژگی‌های ابزارهای وب ۲ موجب تغییراتی در شیوه‌های تسهیم دانش

جدول ۱. مجموع مزایای وب ۲ در تسهیم دانش (بوگین و دیگران ۱۳۹۲)

اثر وب ۲ بر تسهیم دانش	درصد پاسخ‌های کاربران
افزایش سرعت دسترسی به دانش	۶۸٪
کاهش هزینه‌های ارتباطات	۵۴٪
افزایش سرعت دسترسی به متخصصان داخلی	۴۳٪
کاهش هزینه‌های سفر	۴۰٪
افزایش رضایت کاربران	۳۵٪
کاهش هزینه‌های عملیاتی	۳۲٪

شده است. این تغییرات را می‌توان در ۷ حوزه دسته‌بندی کرد: تغییری در دامنه تسهیم دانش، تحول در نقش مدیریت دانش، اصلاح در ساختار دانش، اصلاح در اعتبار و صحت دانش، تحول در ماهیت تسهیم دانش، تغییر در نقش و درک ابزارهای تسهیم دانش، و اصلاح در فراگذری پروژه‌های دانشی. (دل‌تور، ۶، ۲۰۱۲)

چالش‌های اشتراک دانش در اجتماعات مجازی

ایجاد درک متقابل در فهم مکالمات و مشارکت دانش در اینترنت به صورت اجتناب‌ناپذیری دشوارتر از ارتباطات رودررو و چهره‌به‌چهره در یک گروه کوچک است (ما و آگاروال، ۷، ۲۰۰۷). سازمان‌ها، به‌رغم بهره‌گیری از فناوری اطلاعات مناسب، در تسهیم دانش دچار مشکلات و دشواری‌هایی می‌شوند (لی و چویی، ۷۱، ۲۰۰۳). در همین زمینه، هویسمن و ولف^{۷۲} تأکید کرده‌اند که فرهنگ تسهیم دانش در اجتماعات مجازی یکی از محرک‌های کلیدی تسهیم دانش در این جوامع است (هویسمن و ولف، ۲۰۰۶). در این خصوص، کیم^{۷۳} و لی بیان کرده‌اند که فرهنگ تسهیم دانش در اجتماعات مجازی به فاکتورهای فرهنگ سازمانی‌ای چون فضای صداقت^{۷۴}، هویت، و خلاقیت (فضای مدارا با شکست) وابسته است (کیم و لی، ۲۰۰۵). براساس این مطالعات، سه فاکتور لذت‌کمک به دیگران، فرهنگ تسهیم دانش، و سودمندی^{۷۵} به‌منزله فاکتورهای مؤثر بر رفتار تسهیم دانش در اجتماعات مجازی شناخته شده‌اند. (شامی‌زنجانی و قاسم‌تبار، ۱۳۹۲)

نتیجه‌گیری

دانش فردی هنگامی برای سازمان قابل دسترس خواهد شد که کارکنان تمایل به اشتراک آن

داشته باشند. سازمان باید تلاش کند عواملی را که بر اشتراک‌گذاری دانش تأثیرگذار است شناسایی کند و در تقویت مشوق‌ها و از بین بردن موانع اشتراک دانش بکوشد (خاتمیان‌فرد و پریرخ، ۱۳۸۸). اشتراک دانش به کاهش هزینه‌های تولید، اتمام سریع‌تر پروژه‌های مرتبط با توسعه محصول جدید، عملکرد بهتر گروه‌ها، و ایجاد قابلیت‌های نوآورانه در عملکرد سازمان‌ها منجر می‌شود (آرتز جی بی و هانتلی سی ال^{۶۶}، ۲۰۰۵؛ لین. اچ اف^{۶۷}، ۲۰۰۷). با رشد وب ۲، افراد بیشتری شروع به برقراری ارتباط از طریق اینترنت می‌کنند؛ برخی از آن‌ها گروه‌های آنلاین (درخطی^{۶۸}) ایجاد می‌کنند که معمولاً اجتماعات مجازی خوانده می‌شود؛ اگرچه این گروه‌ها در ابتدا تنها مکان‌هایی مجازی هستند، مگر اینکه اعضا روابط مؤثری را ایجاد کنند و در نهایت اجتماعات مجازی شکل بگیرند (جونز^{۶۹}، ۱۹۹۷). به عبارت دیگر، اگر گروهی از رایانه‌ها به منزله ابزارهای متصل به هم مورد استفاده واقع می‌شوند، و هیچ رابطه قوی و محکم دیگری میان اعضا نیست، این گروه فقط می‌تواند یک مکان مجازی خوانده شود. (لین و هوانگ، ۲۰۱۳)

با ظهور فناوری‌های وب ۲ کاربردهای نوینی از به اشتراک‌گذاری اطلاعات و تسهیم دانش به وجود می‌آید و موجب می‌شود مردم عادات رفتاری جدیدی را در کارها و فعالیت‌های روزمره پیدا کنند (بوگزالا، ۲۰۱۲). این افراد روزانه فناوری وب ۲ را به طور عمومی یا در فضای خصوصی خود به کار می‌گیرند و اشتیاق دارند بتوانند در هر زمان و مکان به سادگی و به سرعت به اطلاعات و دانش مورد نظرشان، بدون ترس از پیچیدگی‌ها و سلسله‌مراتب سازمانی، دست پیدا کنند. به دنبال تحولات حاضر از عصر وب ۲ و نرم‌افزارهای اجتماعی، سازمان‌ها نیز در صدد استفاده از توانایی‌های نرم‌افزارهای اجتماعی در تسهیم دانش‌اند (دل‌تور، ۲۰۱۲). اعتقاد بر این است که بستر مشترک موجود بین تسهیم دانش و وب ۲، سرمایه اجتماعی^{۸۰} است و در این بستر است که ترکیب این دو موضوع موجب هم‌افزایی در فرایندهای تسهیم دانش شده است. (شامی زنجانی و قاسم‌تبار، ۱۳۹۲) ●

1. temporality
2. Web2
3. API: Application program interface

واسط برنامه کاربردی، واسطی است که شیوه‌های درخواست خدمت را با یک برنامه کاربردی از یک سیستم عامل تعیین می‌کند.

4. social software
5. social network
6. Virkus
7. Bamigbola
8. Ellison
9. Boyd
10. Davis
11. Boughzala
12. Jackson
13. wiki
14. blog
15. podcast
16. rss
17. mashup

18. tag
19. Sharma
20. crowd-sourcing
21. social media
22. knowledge sharing
23. knowledge management
24. explicit knowledge
25. tacit knowledge
26. Sylvio, C. & Choo, W
27. Ajzen & Fishbein
28. Gao
29. the human factor
30. Polanyi
31. Panahi, Watson & Partridge
32. Franklin
33. Harmelen
34. CIBER-UCL
35. Tapscott
36. Williams
37. upload
38. Wordpress

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

39. EduBlog
40. Microblogging
41. Twitter
42. Edmodo
43. Turiducate
44. Ning
45. Facebook
46. Wikispaces
47. Google Books
48. Amazon Kindle
49. android and ipod tablets
50. Mendeley
51. Connotea
52. Zotero
53. TED conferences
54. Siemens and Matheos
55. McLoughlin and Lee
56. Giustini
57. Micro-blogging
58. Social bookmarking
59. Multimedia-oriented

60. Abidi
61. Steininger
62. Hsia
63. Dave and Koskela
64. Zheng
65. Gordeyeva
66. Podcasts/vodcasts
67. Communities of practice
68. Bughin
69. Deltour
70. Ma and Agarwal
71. Lee & Choi
72. Huysman and Wulf
73. Kim
74. Trusting climate
75. Usefulness
76. Arthur J B, Huntley C L.
77. Lin H F
78. Online
79. Jones
80. social capital

منابع

- اخوان، پیمان، امیران، حیدر و رحیمی، اکبر (۱۳۹۳). «مدل کاربردی اشتراک دانش کارکنان و مقایسه آن در مراکز تولیدی و تحقیقاتی»، پژوهش‌های مدیریت منابع انسانی، ۴: ۱۸۳-۲۰۶. بازیابی شده از نشانی اینترنتی: <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1068268>
- تاج‌الدینی، اورانوس و سادات موسوی، علی (۱۳۸۷). «وب ۲: تقابل حقیقت و ایده آل»، کتابداری، آرشیو و نسخه‌پژوهی: کتاب ماه کلیات، ۱۳۱: ۱۸-۲۳. بازیابی شده از نشانی اینترنتی: <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/:494995>
- خاتمیان‌فرد، پریسا و پریخ، مهری (۱۳۸۸). «بررسی عوامل مشوق و بازدارنده اشتراک دانش در سازمان کتابخانه‌ها موزه‌ها و مراکز اسناد آستان قدس رضوی»، کتابداری، آرشیو و نسخه‌پژوهی: کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۴۵: ۲۲۳-۲۴۶. بازیابی شده از نشانی اینترنتی: <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/:952366>
- جمالی مهموئی، حمیدرضا (۱۳۸۸). «دیدگاه: وب ۲ و دسترسی به اطلاعات»، کتابداری، آرشیو و نسخه‌پژوهی، کتاب ماه کلیات، ۱۴۱: ۸-۱۱. بازیابی شده از نشانی اینترنتی: <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/:740195>
- شامی زنجانی، مهدی و قاسم‌تبار، سیدمحمد (۱۳۹۳). «ارائه مدلی برای موفقیت تسهیم دانش ۲ (تسهیم دانش اجتماعی) در سازمان‌ها»، پردازش و مدیریت اطلاعات، ۴(۲۹): ۹۲-۹۰۱.
- نعمتی‌انارکی، لیلا و نوشین‌فرد، فاطمه (۱۳۹۲). «ارائه الگوی پیشنهادی اشتراک درون‌سازمانی میان اعضای هیئت‌علمی بر مبنای عوامل فردی، سازمانی و فنی»، مدیریت سلامت (مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی)، ۱۶(۵۶): ۷۶-۵۴. بازیابی شده از نشانی اینترنتی:

<http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/:1055465>

Danciu, Elena; Grosseck, Gabriela (2011). Social aspects of web 2.0 technologies: teaching or teachers' challenges, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 3773-3768 : 15.

Available online at www.sciencedirect.com

Lin, Fu-ren; Huang, Hui-yi (2013). Why people share knowledge in virtual communities, *Internet Research*, 159-133 : (2)23.

Permanent link to this document: <http://dx.doi.org/10662241311313295/10.1108>

Kulakli, Atik; Mahony, Simon (2014). Knowledge creation and sharing with Web 2.0 tools for teaching and learning roles in so-called University ,2.0 10th International Strategic Management Conference, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 657-648 : 150.

Available online at www.sciencedirect.com

Panahi, Sirous, Watson, Jason and Partridge, Helen (2013). Towards tacit knowledge sharing over social web tools, *Journal of Knowledge Management*, 397-379 : (3) 17.

Permanent link to this document: <http://dx.doi.org/10.1108/JKM-11-0364-2012>.

Qun, Zeng and Xiaocheng, Zhong (2012). The Design of Individual Knowledge Sharing Platform Based on Blog for Online Information Literacy Education, 2012 International Conference on Medical Physics and Biomedical Engineering, *Physics Procedia*, 1432-33: 1426.

Available online at www.sciencedirect.com